

vieläkin vankilassa ja tytär oli maanpaossa. Myöskin oli kaksi toveritarta, jotka olivat yrittäneet mennä Venäjälle Moskovan kongressiin, mutta olivat joutuneet rajalla tullivirkailijain kynsiin, jotka kuljettivat heidät vankilaan kidutettaviksi. Siellä olivat saaneet tuntea ohranan kynnet ruumiissaan aina mustelmiin saakka. Näitä vankilakertomuksia olisikin vaikka kuinka pitkästi, sillä niin moni Suomen toveritar on saanut niitä kokea.

Veljeshautoja katsomassa.

Suomen työläisoverien ja -toverittarien katkerista kokemuksista kertovat myöskin ne veljeshaudat, joita niin monta minäkin sain nähdä. Käydessäni Lappeenrannassa näin pitkän hautakummun, jonka alla lepäsi pitkä rivi Suomen työväenluokan parhaita poikia, jotka olivat itse saaneet kaivaa hautansa. Sanoin on vaikea kuvailla niitä tunteita, jotka vihloivat rintaani seisossani siinä pitkän kummun vierustalla. Paikalle sattui juuri silloin saapumaan eräs työläisnainen. "Mitäs te itkette", hän kysyi, "ei kai teidän sukulaisianne täällä ole? Tämä on punaisten hauta." Kysyin häneltä josko hänellä oli siellä ketään, johon hän vastasi: "Kaksi poikaani on täällä ja mieheni on vankilassa." Selitti hänellä olevan vajaan vuoden vanhan lapsen hoidettavana eikä saavansa apua, koska ei ollut suostunut antamaan lahtarien kastaa lastaan.

Kävin toisillakin punaisten haudoilla, joita oli niin paljon. Petäjän oksilla ja punaisilla paperikukilla oli heidän hautajansa koristeltu. Sillä eihän työläisillä ole varaa ostella ruusuja. Lahtarien haudoille oli laitettu kivipatsaat ja kukkia, mutta se ei osota että heidän voittonsa olisi pysyväinen; he tuntevat sen jo itsekin. Suomi voi näyttää pinnalta valkoselta, mutta se on sisältä tulipunainen; maalaisiakin näyttävät tietävän mille puolelle barrikaadeja he kuuluvat, nekin jotka eivät ole sitä ennen tienneet.

Virkaintoisen poliisi.

Juuri Suomesta poistuessani sain laivarannassa tutustua Suomen virkaintoiseen poliisiin. Olin laiturilla sano- massaa jäähyväisiä muutamille tovereil- leni, jotka olivat saattaneet minua rantaan, kun poliisi saapui kiirehtimään laivaan, vaikka aikaa oli vielä lähes tunti ja laivaan ei ollut edes montaa menijääkään. Tottelin hänen virkaval- taisuuttaan ja menin laivaan heti kun olin sanonut tuttavilleni hyvästit. Hetkisen kuluttua huomasin, että rantaan oli saapunut vielä yksi toveritar, jota minun piti välttämättömästi tavata. Kysyin laivan aliupseerilta josko saan vielä laskeutua laiturille ja hän antoi siihen luvan. Riensin tuttavani luo, joka ojensi minulle kukkakimpun sekä Toverittareen aiotun kirjotuksen, jonka hän oli luvannut minulle mukaan. Silloin tämä virkaintoisen poliisi taas huomasi minut ja kiiruhti luokseni, riipasi minua käsivarresta ja karjasi, että "jos kaikki olisivat niin hävyttömiä kuin te olette, niin mitä tulisi silloin järjestyksestä!" Huomautin herra poliisille, että hän voi minun puolestani pitää niin hyvän järjestyksen kuin osaa, sillä tämä on viimeinen kerta kun hänen tarvitsee minua kuskata. Tulen aina muistamaan tämän lahtariesivallan edustajan röyhkeän esiintymisen.

Paljon Amerikkaan pyrkijöitä.

Suomesta tänne Amerikkaan halukkaita olisi paljonkin kun vaan pääsisivät tulemaan. Mutta vain harvat pääsevät nykyään pois Suomesta. Tämän lisäksi on siirtolaisten tulo Amerikkaan nyt rajotettu, joten sekin seikka on

lisäesteenä. Passikin sellaisille henkilöille, jotka eivät ole Amerikan kansalaisia, tulee maksamaan lähes tuhannen markkaa. Matkapiiletti Suomesta New Yorkiin verojen ja maallenusu- rahojen kanssa tulee maksamaan kolmannessa luokassa viitisen tuhatta markkaa.

* * *

Kiitos teille Suomen toverit ja toverittaret. Tulen aina muistelemaan teitä. Toivon, että teille pian koittaa vapaampi aika, jolloin poliisi ei ole aina määräämässä kenen kanssa saatte puhella ja missä.

Näitä piirteli Superiorissa, Wis., 5 p:nä syyskuuta, 1921—H—N—.

Puistossa

Kirj. Erland Upari.

Kuumasti paahtoi heinäkuun aurinko. Oli ollut useita viikkoja poutaa, kuumia, tukahuttavia ilmoja, mutta sadetta ei vaan ollut luvassa.

Kaupunki kivitaloineen paistui lämpimässä ja sen vanha tornikellon puiston laidassa olevassa palokunnantalon edustalla, oli seisahnut ikäänkuin olisi käyntiään pitänyt aivan liikana uhrauksena tällaisella helteellä, jolloin eivät muutkaan työjuhdat olleet kuorman edessä, vaan kaikilla oli n. s. "hyvää aikaa."

Kaivannot olivat olleet seisauksissa jo kohta vuoden. Ja samoin muutkin työmaat. Joutilaita työmiehiä vetelehti puistoissa ja olipa joitain naisiakin mukana. Kaikilla oli puheenaheena kesä, huono vuodentulo, suuri työttömyys ja lähestyvä syksy, joka mukanaan tuo arvaamattoman paljon kärsimyksiä työväenluokalle. Useimmat olivat tietämättömiä nykyisen työttömyyden aiheuttajasta: liikatuotannosta ja mihin se perustuu, nimittäin siihen, kun tavaroita tuotetaan ei tarvettavan myyntiä ja siitä aiheutuvaa liikevoittoa varten, joten yksilöllinen kilpailu ja pääoman kokoaminen suurilla varastoilla saa rehoittaa ja työväenluokka saa kantaa siitä raskaan kurjuustaan, omistava luokka kun kerran itselleen työn tulokset, tuotantolaitosten omistamisen kautta saavat rippumattoman vallan työläisten hieken ja vereen.

Puiston eräällä penkillä lojui keski-ikäinen mies, kuunnellen välinpitämättömänä työttömien miesten puheita, miesten jotka olivat ryhmittyneet muuttaman naisen pariin ja olivat juuri aikeissa alkaa kauhean sanasodan naisten kera, naiset kun olivat uskaltaneet huomauttaa, että syyttäkseen miehet itseään huonosta ajasta, ja köyhyydestä, miksi juovat rahansa ja laiskottelevat.

"Juovat rahansa, noh, mistä niitä on juoda, kun ei ole edes leipääkään, ki- vahti vanha kuparinkaivaja, joka Calumet & Hecla yhtiön kuopassa oli menettänyt kätensä ja toisen silmänsä.

"Kyllä te miehet vaan juotte" vakuutteli yksi naisista.

"Mutta saahan sitä työläisetkin ottaa nautintonsa mistä parhaiten saavat" lausui joku nuori mies.

"Hm! — Nautintonsa, ja väkijoumat mukamas antavat nautintoa. — On sekin hirvittävää itsensä pettämistä kivahti taas äskeinen nainen ja loi halveksivan silmäyksen nuoreen mieheen, joka hieman häpeissään vetäytyi toisten miesten taakse.

Mies, joka etempänä lojui, nousi ja kulki joukkoon. "Mitäs täällä jutellaan", kysyi hän ja salasi hymyään.

"Mitäpä täällä, tuossa vaan on turhia toristua. Nuo naiset kun tahtovat sortaa meitä miehiä, että se on mukamas meidän syy, kun olemme työttö-

mia ja nälkäisiä, selosti mies, joka silmäpuolena tarkasti vasta tullutta kysyjää, tuntematta häntä.

"Niin, miksei, tavallaan se on meidän oma syy. Itseämme siitä voimme syyttää vai ketä?" tiukkasi myöhemmin tullut ja jatkoi: "Niin kauan kuin me olemme narreja, pitkäkorvaisia aaseja, saamme tyytyä tähän tilanteeseen, jossa nytkin elämme. Sillä olemmeko me koskaan uskaltaneet sanoa edes itseksemme, että muutoksia oleisiin oloihin tarvittaisiin, vielä vähemmän olemme sitä julki puhuneet. Ja se johtuu siitä, kun olemme niin peräti tietämättömiä kehityksen kulusta. Työväenluokan kurjuuden syynä on osaltaan juuri työväen tietämättömyys ja orjamaisuus. Silloin kun on ollut työtä saatavana, ei monikaan ole johtunut ajattelemaan mikä on loppu seurauksena kapitalistisesta kilpailusta ja tuotannosta. Nyt se on nähtävissä: yleinen teollisuuden lamaan- tuseisuus. Mutta missä ovat ne herrat, jotka kalastelivat viimeistenkin vaalien aikana työläisten ääniä? — Joo, ne ovat huomattavissa hallinnollisissa tehtävissä, ne ovat tienneet kansalle hyvää, kansalle joka äänesti ne virkoihin? Ovatpahan laatineet uusia lakeja, joilla tahdotaan estää kansan mielialan tulemaasta julki. Ja kansa odottaa pelastusta, uutta messiasta, joka sen vapahtaisi taloudellisesta helvettiin. Messiasta ei kuulu taivaasta. — No, se kyllä on lähellä, mutta se ei ole mikään jumalan poika, vaan tavalinen ruumillistunut jättiläinen. — Työväenluokan pelastaja on työväenluokka itse luokkataistelun avulla. — Kuinka moni teistä on sitä ajatellut? Onko teissä montakin jotka tahtoisitte tappaa sellaisen messiaksen? Oletteko tutkineet sosialismia, jos ette, niin koitakaahan päästä selville siitä, nyt kun on kerran "hyvää aikaa" rahapoh- hattojen armosta, päätti mies puheensa ja poistui.

Mutta keskustelu katkesi siihen. Itsekkin lähti omille teilleen ja tuota pikaa oli puisto tyhjä.

— Kaukaa näkyi kaivantojen savu- piippuja ja suuria "rakkapaileja" mutta kuollutta oli sielläkin.

Venäjän Kansan Taistelu

Kirj. H. M.

Venäjän suuri kansa! Yhdellä iskulla et vapautta valloittanut ja murskannut, polkenut päätä orjuuttajan!

Määräämättömän paljon työtä väinen vaati ja uhrausta suurta — se vei niin pitkän, pitkän ajan.

Kärsimystä, uljasta urhomieltä, niin yleviä sankaruutta varmaan se vaati niiltä, kun kymmenin vuosin harmaan tiilimuurin katsoa soi kaltereita — tahi matkaella Siperian erämaita. Tahi kuukaumäärin nälkäitaurina olla eessä aita eroittamassa ihmismaailmasta!

Vielä lisää saivat kärsimyksen maljaan kun vietihe turnajaiset, verisunnuntait, kun murhahimo hirvää ja irvikuvia lait —

Kansa parka! Orjuus painoi yhä: tilanherrain oikeus pyhä, sai rangaista, raipoilla ranstaa — syyttää köyhää vastaan ilkeintä saastaa.

MUTTA:

Jopa pyövelit julmat palkkanne saitte. Te, jotka syytätte tuhanten, tuhanten vereen!

Te, pahuuden alut, jopa hautanne haitte — te sortajat hukutte kostonmereen!

Vallankumous! huuto kaikuu suuren Venäjän äärestä ääriin. Vallankumous! tyrannit suistui, vihdoinkin nuolet osui — eivät viiltäneet väärin.

Siperian korpi ylityrannille vastaan huhui, ja kalman kieltä kansa puhui hurrtaajoukoille, joka ennen hurjana riehui.

Mutta nyt, vaikkapa viha kiehui, ei mahtia näyttää voinut! Oli kuolemankello soinut niin monelle heistä — ja toiset ei seistä saattanut, vaan riensihe pakoön — ennekuin ehdittiin "oikeuden" jakoon.

Oliko maa nyt vapaa, kun tyranni vihdoin tieltä oli poissa? Oliko kaikki nyt sovussa, yhtämieltä? Ei! Kerenskin haamuun nyt hallitus muuttuu — uudet sortajat vallan ohjaksiin puuttuu.

Niiden valtakausi on lyhyt! NYT VASTA alkaa TYÖVÄEN VALTA, huojennus huokaus kohoo joka raatajalta, kun Leninin vilpityn ääni puhuu: — Nyt, toverit, vihdoinkin Venäjä riistäjästä vapaa!

Vihdoinkin työväki valta on teillä: Maat, tehtaat, linnat, kaikki on meillä! Ryöstäjät älköön koskeko niihin. Nyt rakentamaan Venäjä malliksi muille

kaiken maailman sorretuille valolyhdyksi, Marxin oppien mukaan. Suuri Venäjä on vapaa! Suuri Venäjä on vapaa!

MUTTA: Rauhaa ei raatajakansa saanut, sitä kaiken maailman riistäjästä saarti, ne työläisten Venäjää kierti ja kierti. Kaikkensa riistäjäkonnat koitti — Mutta yhäti PUNANEN VENÄJÄ voitti!

Siellä kiirivät Judenitsin, Koltshakin koirat — ja mitäpä Wrangelin joukot voivat — Puna-armeijan mahti on suuri. Mutta kaikki kun esteet voitettu juuri, tuli nälkä.

Tuli nälkä, TULI NÄLKÄ! Kato kauheaa viljan kuvatti aivan ja palkatta jätti maamiehen vaivan. Parikymmentä miljoonaa kutsuttu kuolon teille — ellei nopeaan apua saada heille.

Venäjän uljas kansa! Mitä kaikkea kokea saanut lienet — mitä kärsivät isät, äidit, lapset pienet, sitä kertoa ei voi kukaan! Siis, jokainen, jolla sydän sykkii, Työnraatajain puolesta suonet tykki —

TULKAA NYT AUTTAJAIN MUKAAN!

Antakaa, antakaa apunne heille. Se on varma; velkansa meille he kerran voivat maksaa. Kun kärsimysajan ylitse jaksaa seistä rohkeana Venäjän kansa, niin näyttävät siellä valosoihtuansa, kun meillä on taistelu suuri. Niin siellä varusmuuri, johon maailman työväki turvaa. — Nyt siis olkoon käsi avoin ja autettakoon kaikin tavoin — samaan rintamaan työläiset kaikki!